

**Nagytarcsa Község Önkormányzatának
Képviselő-testülete**

2142 Nagytarcsa, Rákóczi u. 4.

ELŐTERJESZTÉS

**Nagytarcsa Község Önkormányzata Képviselő-testületének
2025. január 24. napján tartandó rendes ülésére**

Tárgy: 2024. ÉVI KÖZMŰVELŐDÉSI BESZÁMOLÓ

Előterjesztő: Barna Ervin Árpád polgármester

Előterjesztés előkészítője: Benkőné Antal Krisztina közművelődési referens

Törvényességi, jogi szempontból ellenőrizte:

Pénzügyi, gazdasági szempontból ellenőrizte:

Előterjesztést előzetesen tárgyalja: -

Melléklet: 1 Közművelődési beszámoló

A napirendet nyílt ülésen lehet tárgyalni.

A döntés elfogadásához egyszerű szavazattöbbség szükséges.

Tisztelt Képviselő-testület!

Nagytarcsa közművelődésének 2024. évi beszámolója tartalmazza az előző év eseményeit, helyzetelemzést.

Kérem, a jelen előterjesztés mellékletét képező, Nagytarcsa község 2025. évi közművelődési munkatervének megtárgyalását és annak elfogadását.

Nagytarcsa, 2025. január 24.

Határozati javaslat

Nagytarcsa Község Önkormányzata Képviselő-testületének/2025.(01.24.) határozata

Nagytarcsa Község Önkormányzatának Képviselő-testülete úgy határoz, hogy Nagytarcsa Község Önkormányzatának 202. évi Közművelődési BEszámolóját elfogadja.

Felelős: Polgármester

Határidő: azonnal

1. számú melléklet

Tartalom:

1. A közművelődés jogi háttere
2. Helyzetelemzés
3. Közművelődés finanszírozása
4. Közösségi szintér
5. Fejlesztési célok
6. Programok 2024-ben Nagytarcsán

2024. évi

Közművelődési Beszámoló

Nagytarcsa Község

1. A közművelődés jogi háttere

A közművelődési feladat ellátását számos jogszabály határozza meg, melyek közül az alábbiakat kell figyelembe venni a település közművelődési feladatainak biztosításánál:

A helyi önkormányzatokról szóló **2011. évi LXXXIX. tv. 13. § 7. pontja** települési önkormányzat feladatai közé sorolja kulturális szolgáltatás, különösen a **nyilvános könyvtári ellátás** biztosítását; a **kulturális örökség helyi védelmét** a **helyi közművelődési tevékenység támogatását** azzal, hogy a települési önkormányzat maga határozza meg a lakosság igényei alapján, anyagi lehetőségeitől függően, mely feladatokat, milyen mértékben és módon látja el.

A muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló **1997. évi CXL. törvény** kimondja, hogy a települési könyvtári ellátás biztosítása a helyi önkormányzatok kötelező feladata, amelyet a települési önkormányzat nyilvános könyvtár fenntartásával, vagy önkormányzatok közötti társulásban nyilvános könyvtár fenntartásával, vagy nyilvános könyvtár szolgáltatásának megrendelésével teljesíthet. Ez a törvény rendelkezik arról is, hogy a **közművelődéshez való jog gyakorlása közérdek**, a közművelődési tevékenységek támogatása pedig közcél, illetve, hogy a közművelődés feltételeinek biztosítása alapvetően az állam és a helyi önkormányzatok feladata.

A törvény kimondja, hogy települési önkormányzati fenntartású muzeális intézmény, könyvtár és közművelődési szintér nem lehet elkötelezett egyetlen vallás, világnézet vagy

politikai irányzat mellett sem. Továbbá, hogy mindenkinek joga van ahhoz, hogy megismerhesse a kulturális javakat és ezek jelentőségét a történelem alakulásában, a nemzeti, nemzetiségi önismeret formálásában, valamint az ezek védelmével kapcsolatos ismereteket. A törvény szövege tartalmazza továbbá, hogy a települési önkormányzat a helyi társadalom művelődési érdekeinek és kulturális szükségleteinek figyelembevételével, a törvény és a helyi lehetőségek, sajátosságok alapján rendeletben határozza meg, hogy a fentebb felsoroltakból mit, milyen konkrét formában, módon és mértékben lát el.

A települési önkormányzat kötelező feladatákként határozza meg a helyi közművelődési tevékenység támogatását, ezen belül a közművelődési alapszolgáltatások a települési önkormányzat eltérő adottságaira figyelemmel történő megszervezését:

- művelődő közösségek létrejöttének elősegítése, működésük támogatása, fejlődésük segítése, a közművelődési tevékenységek és a művelődő közösségek számára helyszín biztosítása,
- a közösségi és társadalmi részvétel fejlesztése,
- az egész életre kiterjedő tanulás feltételeinek biztosítása, (tanfolyamok, nyelvoktatás, számítógépes oktatás)
- a hagyományos közösségi kulturális értékek átörökítése feltételeinek biztosítása,
- az amatőr alkotó- és előadó-művészeti tevékenység feltételeinek biztosítása,
- a tehetséggondozás és fejlesztés feltételeinek biztosítása, valamint a kulturális alapú gazdaságfejlesztés.

Szintén ez a törvény írja elő, hogy a települési önkormányzat a közművelődési tevékenységek folyamatos megvalósíthatósága érdekében közösségi színteret, biztosít, amely:

- segíti a közösségi tevékenységeket, a művelődő közösségek működését, ösztönzi a társadalmi összetartozást és a közösségek kulturális értékteremtésben való aktív részvételét,
- működése a közösségek öntevékenységen alapul, és azt ösztönzi, tevékenységét a közösségek érdeklődése, igényei és szükségletei alapján végzi, tevékenységének tervezésébe, értékelésébe a közösségeket bevonja,
- mindenki számára nyitott, mindenki számára hozzáférhető,
- együttműködik a civil, gazdasági és egyéb szervezetekkel, kulturális intézményekkel, más szakterületekhez tartozó intézményekkel,

- alaptevékenysége körében nem gazdasági haszonszerzés céljából jön létre, részt vesz a kulturális alapellátás kiterjesztésében
- A kulturális életben szerepet kell vállalnia az önkormányzatnak oly módon, hogy az öncélúan szórakoztató rendezvények helyett leteszi a voksát az értéket közvetítő, közösségépítő, igényes kulturális termékeket bemutató programok mellett, és ehhez megfelelő pénzügyi háttérrel biztosít. Tekintetbe kell venni a kultúrához való hozzájutás lehetőségeiben fellelhető különbségeket mind a mobilitás, mind a gazdasági háttér tekintetében. **A dokumentum szerint prioritásként kell kezelni a helyi kulturális értékek megőrzését, és célként jelenik meg, hogy a község társadalma legyen befogadó és nyitott, értékeit a látogatókkal szívesen megosztó és környezettudatos.** Fontos, hogy a település a jövőben is ápolja hagyományait, ezáltal megőrizze sajátos identitását, építészeti és kultúrtörténeti értékeit. Az aktuális A közművelődési tevékenység ellátása során biztosítani kell a szükséges költségvetési forrásokat, pótolni kell az elhasználódott eszközöket, gondoskodni kell arról, hogy a kulturális, közművelődési feladatokat is ellátó szervezetek számára biztosítva legyen a működésükhöz szükséges közösségi hely, kapjanak pénzügyi, anyagi támogatást vállalt feladataik ellátásához, pályázati tevékenységüket is segítse az önkormányzat. Támogatni kell a helyi kiadványok megjelenését és a közösségépítő programokat.

2. Helyzetelemzés

A közművelődés és a kultúra napjainkban Nagytarcsán

Az utóbbi néhány évben Nagytarcsa kulturális életét főként a helyi civil kezdeményezések alakították, akik önkormányzati támogatásból finanszírozva valósították meg programjaikat, bonyolították le az önkormányzati rendezvényeket.

Az elmúlt 10-15 év demográfiaiilag igen nagy változást hozott a település életében. A népességszám robbanásszerűen nőtt. Budapest közelsége, valamint az agglomeráció adta előnyök igen vonzóvá tették Nagytarcsát a betelepülni vágyók számára. Jelenleg 6530 lakosa van a Községnek.

2024 áprilisától dolgozom közművelődési referensként és a kezdetektől kiemelt célom volt, hogy a jó gyakorlatokat megtartva összefogjam a sokféle rendezvényt.

A településen nagy számban kerültek megrendezésre rendezvények az elmúlt években, amelyek önszerveződő civil szervezetek szervezésében valósultak meg. Az látható, hogy Nagytarcsa mindig

is számíthatott a civil szervezetekre, ha programszervezésről volt szó. Az Önkormányzat a civil kezdeményezéseket minden esetben igyekezett támogatni.

A támogatói szerződések sajnos nem közművelődési megállapodás keretében kötöttek, így az Önkormányzat által finanszírozott, kulturális események a közművelődési statisztikában nem vonhatóak be.

Közművelődési megállapodás köthető minden olyan civil szervezettel, amelynek az alapdokumentumában szerepel a kulturális tevékenység.

3. Közművelődés finanszírozása:

- központi költségvetés- közművelődési normatíva 2024-ben 2213 Ft/fő
- önkormányzati költségvetés

A közművelődési normatíva összege a törvényben és a végrehajtási rendeletben előírt kötelező elemekre fordítható, a mindenkori költségvetési törvény a finanszírozás százalékos eloszlását rögzíti.

Nagytarcsa esetében két kötelező közművelődési feladatellátásról beszélhetünk:

- könyvtár
- közösségi színtér

A közművelődési normatíva min. 10%- át kell az önkormányzatoknak a civil szervezetek támogatására fordítani, amin felül lehetőségeihez mérten további összegekkel támogathatja a szervezeteket.

Nagytarcsán 2024. évben az Önkormányzat közel 54 731 500 Ft összeggel támogatta a civil szervezetek működését, az alábbiak szerint:

Név	támogatás összege
Nagytarcsai FLEX Polgárőr és Önkéntes Tűzoltó Egyesület	7 895 000 Ft
Nagytarcsa Tömegsport Egyesület	8 870 000 Ft
Kistarcsa- Nagytarcsai Római Katolikus Egyházközségért Alapítvány	140 000 Ft
Sentinel Sportegyesület	292 100 Ft
PrincessFitness Sportegyesület	3 590 400 Ft
PrincessFitness Sportegyesület	610 000 Ft
Tiszta Falunkért Civil Egyesület	100 000 Ft
Tiszta Falunkért Civil Egyesület	1 500 000 Ft
Nyugállományú Honvédők Nagytarcsai Egyesülete	2 800 000 Ft
Nagycsaládosok Országos Egyesülete - Szilasmente Nagycsaládosok Csoportja	4 689 000 Ft
Blaskovits Alapítvány a Gyermekekért	3 260 000 Ft
Béta Motor Sportegyesület	3 000 000 Ft
Füzesligeti Lakópark Fejlesztésért Közhasznú Egyesület	9 385 000 Ft
Peter Cerny Alapítvány a Beteg Koraszülöttek Gyógyításáért	400 000 Ft
Nagytarcsai Szlovákok Önkormányzata	8 200 000 Ft
összesen:	54 731 500 Ft

4. Közösségi szintér

Nagytarcsa Község Önkormányzatának kötelező feladat a közösségi szintér fenntartás a törvényben meghatározott módon. Jelenleg a HEMO működik közösségi szintéreként, annak ellenére, hogy egyelőre nem önálló intézmény. 2024-ben számos színvonalas rendezvénynek adott otthont az épület. A Táncsics művelődési házat a Szlovák Önkormányzat hasznosítja, az Önkormányzattal kötött szerződés alapján. Minden páratlan héten pénteken délután és szombaton szervezhet az Önkormányzat eseményeket ezen a helyszínen.

5. Fejlesztési célok

A közművelődési éves programban megjelölt célkitűzések támogatása, állami normatívából és önkormányzati finanszírozásból történik.

Közművelődési alapszolgáltatások (Kultv. 76. § (3))

- Művelődő közösségek létrejöttének elősegítése, működésük támogatása, fejlődésük segítése, a közművelődési tevékenységek és a művelődő közösségek számára helyszín biztosítása
- A közösségi és társadalmi részvétel fejlesztése
- Az egész életre kiterjedő tanulás feltételeinek biztosítása
- A hagyományos közösségi kulturális értékek átörökítése feltételeinek biztosítása
- Az amatőr alkotó- és előadó-művészeti tevékenység feltételeinek biztosítása
- A tehetséggondozás és -fejlesztés feltételeinek biztosítása
- Kulturális alapú gazdaságfejlesztés

Figyelembe kell venni a helyi társadalom művelődési igényeit, egységes alapelvek szerint meghatározni a község által támogatott tevékenységek körét, azok ellátásának módját és feltételeit, kijelölni a prioritásokat, a szakmai és finanszírozási alapelveket, továbbá a jogszabályi kereteket. A leghátrányosabb helyzetű rétegek művelődési esélyegyenlőtlenségének fokozatos mérséklése igen fontos feladat. **Külön figyelmet kell fordítani a civil szféra (egyesületek, alapítványok, egyházi szervezetek, kisebbségek) kultúraközvetítő szerepére, velük történő együttműködésre, a közművelődésben betöltött szerepükre.** A figyelembe kell venni Nagytarcsa kulturális hagyományait, helyi sajátosságait, valamint a kultúra napjainkban lejátszódó átalakulását. A közművelődési feladatok ellátásának alapelvei a közművelődéshez kapcsolódó jogok érvényesítése során az egyenlő bánásmód követelményeit meg kell tartani. A közművelődéshez való jog gyakorlása közérdek, a közművelődési tevékenységek támogatása közcél. Mindenkinek joga, hogy:

Mindenkinek joga, hogy

- megismerhesse a kulturális javakat és ezek jelentőségét a történelem alakulásában, a nemzeti, nemzetiségi önismeret formálásában, valamint az ezek védelmével kapcsolatos ismereteket a muzeális intézmények tevékenysége, a könyvtári szolgáltatások, az oktatás, a közművelődés, az ismeretterjesztés, a sajtó és a tömegtájékoztatás útján,

- a kulturális alapellátás keretében igénybe vegye a nyilvános könyvtári ellátás rendszerét, a muzeális és közművelődési intézmények szolgáltatásait,
- műveltségét, készségeit életének minden szakaszában gyarapítsa, közművelődési jogai érvényesítése céljából közösséget hozzon létre, s külön jogszabályban meghatározottak szerint szervezetet alapítson, működtessen,
- e törvény szerint művelődési céljai megvalósításához közművelődési közösségi színteret, szervező, szervezeti és tartalmi segítséget kapjon.

6. Programok 2024-ben Nagytarcsán

Január: Kultúra napi gála- Nyugállományú Honvédők, Katolikus közösség farsangja

Február: Flex polgárórség farsangja

Március: Nőnap rendezvény- Nyugállományú Honvédők

Húsvéti készülődés. Füzesligeti Lakópark Fejlesztéséért Közhasznú Egyesület

Húsvéti csokivadászat a Felsőréti lakóparkban- Tiszta falunkért Civil Egyesület

Április: Egészségnap Rónai Krisztina áldozatos önkéntes munkájának köszönhetően valósult meg az Önkormányzat támogatásával

Május: Piknik és Jótékonyági koncert- Tiszta falunkért Civil Egyesület

Élő népviselet Nagytarcsán, Mohos Zsófia fotográfus előadása - Tiszta falunkért Civil Egyesület

Táncforgatag- Nagytarcsai Rozmaring Néptáncgyűttes

Blakovits Gála-Blaskovits Alapítvány a Gyermekéért

II. Éjjel-Nappal Nagytarcsa és Kihívás Napja A Község egész területén a Grund és a Polgármesteri Hivatal parkolójában lévő központtal- Nagytarcsai Tömegsport Egyesület

Június: Gyereknapi, Tanérváró utcabál- Princess Fitness

Múzeumok Éjszakája-Vakációnyitó gyerekdélután a Falumúzeumban

Évfordulás családi nap-Szilasmente Nagycsaládos csoport

Augusztus: Ligetfesztivál

Szeptember: Nagytarcsai Falusi Búcsú és Fúvószenekari fesztivál- Szlovák Önkormányzat 2024. szeptember 17-én Bringás reggelit tartott az Önkormányzat a Rákóczi út és Múzeumkert utca sarkán lévő parkolóban a Nagytarcsai Tömegsport Egyesület közreműködésével. A rendezvény a „Bringázz a munkába!” kampányának keretében az Aktív Magyarország anyagi

támogatásával valósult meg, valamint az Önkormányzat is hozzájárult a reggeli költségének fedezéséhez. Célunk, hogy ez a kedvezményezés hagyománnyá váljon Nagytarcsán és egyre többen válasszák a kerékpáros közlekedést az autó helyett.

Október: Piac 10 éves Születésnap rendezvény. Füzesligeti Lakópark Fejlesztéséért Közhasznú Egyesület

November: Tökfesztivál- Füzesligeti Lakópark Fejlesztéséért Közhasznú Egyesület

December: Mikulásváró Ünnepségek- Nyugállományú Honvédők

Idősek Karácsonya-Önkormányzat

Mikulásfutás

Advent négy vasárnapján ökumenikus Adventi Gyertyagyújtás közösen a helyi civilek és az Egyházak képviselőivel.

A Szilasmente Nagycsaládosok Csoportjának havi rendszerességgel biztosított helyet az Önkormányzat a HEMO-ban az általuk kezdeményezett és lebonyolított „Környezettudatos Gardrób” programsorozathoz.

A Társasjáték klub és a Bingó havonta került megszervezésre a Fűze Füzesligeti Lakópark Fejlesztéséért Közhasznú Egyesület által.

Minden hónapban a Princess Fitness által szervezett -a fiatalok körében nagyon népszerű- Disconak adott helyet a HEMO épülete.

Nemzeti Ünnepek

Március 15. A Szlovák Önkormányzat szervezte meg az Ünnepséget a Petőfi szobornál.

Június 4-én a Nemzeti Összetartozás napjára emlékeztünk a Turul emlékműnél. 2024-ben a Képviselő-testület Pócsa Anna Máriának ítélte oda a Nagytarcsa Díszpolgára címet, melynek ünnepélyes átadására ezen az Ünnepségen került sor. A konferálást Rónai Krisztina vállalta el. Fellépett Gulyásik Attila operaénekes, valamint Derzsi Zsófia. A megemlékezést fáklyás menet zárta.

Augusztus 20.

Szent István király, az államalapítás évfordulója és az új kenyér ünnepe.

A Szent Korona téri koszorúzás után a Múzeum kertjében folytatódott a megemlékezés.

Rónai Krisztina konferált és verset mondott. Barna Ervin polgármester beszéde után Gulyásik Attila, a Magyar Állami Operaház művésze az István a király című rockoperából István imáját, a „Mondd mennyit ér az ember” című dalt énekelte el.

Katona Csaba történész Az „augusztus 20-a jelentésének változása a különböző történelmi időszakokban” című előadása magával ragadta a nézőközönséget.

Rozner Gábor készítette erre az alkalomra a hagyományos kovászos a kenyeret.

Az ökumenikus kenyérszentelés után a Nagytarcsai Rozmaring Táncegyüttes táncosai kínálták körbe a megszentelt kenyeret.

Rozner Gábor felajánlásának köszönhetően minden kedves jelenlévőnek nemzeti színű szalaggal átkötött, megszentelt mini cipót kapott.

Rendezvényünket kicsik és nagyok számára kézműves foglalkozásokkal színesítettük. Az autentikus dekorációt a Szlovák Önkormányzat készítette.

Az 1956-os forradalomra emlékeztünk október 23-án.

Kautzky Armand Jászai Mari-díjas színművész, valamint Balog Tímea és Kóbor Tamás énekművészek részvételével a Forradalom című zenés irodalmi összeállítást tekinthették meg a jelenlévők. Konferált Rónai Krisztina. A megemlékezést fáklyás vonulás zárta. A Nagytarcsai Evangélikus Templom nemzeti színű fényekben pompázott, illetve a Turul szobor is piros, fehér, zöld megvilágítást kapott.

Nagytarcsa, 2025. 02. 17.

Benkőné Antal Krisztina
közművelődési szakember